

Στη σφαίρα της αλληλεγγύης Του Ιωάννη Γρηγοριάδη

Αφού έφτασε στην είσοδο της πολυκατοικίας, κοντοστάθηκε πλάι στην εξώπορτα. Μελέτησε προσεκτικά όλα τα κουδούνια, διατρέχοντάς τα με τον δείκτη του δεξιού χεριού. Από πάνω μέχρι κάτω και αντίστροφα. Τα περισσότερα αντιστοιχούσαν σε ιατρεία, δικηγορικά γραφεία και ινστιτούτα αισθητικής. Έπειτα από λίγες βόλτες του δαχτύλου, βρήκε αυτό που έψαχνε και χτύπησε. Δεν αρκέστηκε σε ένα απλό ντριν, αλλά προτίμησε ένα μακρόσυρτο και επίμονο ντριiiiiiiiiν, ενδεικτικό της εύθραυστης ψυχολογικής κατάστασης στην οποία βρισκόταν. Άφησε το κουδούνι μόνο όταν άκουσε τον χαρακτηριστικό ήχο που επέτρεπε στην εξώπορτα να ανοίξει. Με το γόνατο, της έδωσε μια ώθηση και την άνοιξε διάπλατα. Σε λίγα δευτερόλεπτα ήταν κιόλας στα σκαλοπάτια για τον πέμπτο όροφο. Για το ασανσέρ, ούτε λόγος. Η κλειστοφοβία τον ταλαιπωρούσε χρόνια. Λίγα λεπτά αργότερα, λαχανιασμένος πια, στεκόταν στο πλατύσκαλο του πέμπτου ορόφου, κοιτάζοντας τα δυο αντικριστά διαμερίσματα - μια το ένα και μια το άλλο. Από διαίσθηση και μόνο, στράφηκε προς τα δεξιά και πλησιάζοντας, διαπίστωσε ότι είχε μαντέψει σωστά. Χτύπησε το κουδούνι, γλυκά και ήρεμα αυτή τη φορά, και ένα παρατεταμένο κελάιδισμα ειδοποίησε για την άφιξή του. Χωρίς καθυστέρηση, ένας ηλικιωμένος άνδρας του άνοιξε και απλώνοντας το χέρι του προς το εσωτερικό του διαμερίσματος, τον προέτρεψε να περάσει.

«Καλημέρα σας».

«Καλημέρα. Σας ευχαριστώ πολύ που μου κλείσατε τόσο γρήγορα ραντεβού», είπε ασθμαίνοντας ακόμη από τη σωματική άσκηση στην οποία τον ανάγκασαν τα πολλά σκαλοπάτια.

«Μη με ευχαριστείτε, αγαπητέ μου. Σήμερα ακυρώθηκαν τρία ραντεβού, οπότε ήσαστε τυχερός» είπε και έκλεισε την πόρτα

«Χμ. Πολλή δουλειά, ε; Το έχω ακούσει τελευταία, αυτόν τον καιρό οι δουλειές αυξήθηκαν, λόγω της κρίσης».

«Είναι εν μέρει αλήθεια. Αλλά ας περάσουμε μέσα», είπε, ανοίγοντας συγχρόνως μια ξύλινη, καφετιά πόρτα και αποκαλύπτοντας ένα μικρό, αλλά πολύ ζεστό και όμορφα διακοσμημένο δωμάτιο.

Στο σχεδόν τετράγωνο σχήματος δωμάτιο, δέσποζε ένα μεγάλο δρύινο γραφείο, πάνω στο οποίο κείτονταν στοίβες από φακέλους και χαρτιά. Πλάι στο γραφείο υπήρχε μια δερμάτινη καφέ πολυθρόνα και αντικριστά της υπήρχαν άλλες τρεις δερμάτινες - μαύρες - πολυθρόνες. Ήταν τοποθετημένες με τέτοιο τρόπο που έδιναν την εντύπωση πως προορίζονταν για κάποιους είδους συμβούλια ή συζητήσεις στις οποίες λαμβάνονται σημαντικές αποφάσεις, με την καφέ να είναι κατοχυρωμένη από τον προεδρεύοντα. Στους τοίχους κυριαρχούσαν δημιουργίες του Βαν Γκογκ. Η Έναστρη νύχτα, οι Πατατοφάγοι, το Νυχτερινό καφέ, οι Αγελάδες στο λιβάδι και η Γέφυρα της Αρλ μαρτυρούσαν το γούστο του ιδιοκτήτη.

Ο οικοδεσπότης έκλεισε αθόρυβα την καφετιά πόρτα πίσω τους και κάθισε στην προεδρική πολυθρόνα. «Παρακαλώ, καθίστε. Σε όποια θέλετε».

Αφού αμφιταλαντεύτηκε για μια στιγμή, διάλεξε αυτήν που ήταν πιο κοντά στην έξοδο.

«Λοιπόν, για να ακούσουμε τον λόγο που σας φέρνει εδώ».

Παρότι η πολυθρόνα ήταν αρκετά αναπαυτική, δεν αισθανόταν ακόμα άνετα.

«Ωραία... Εμ, δεν ξέρω πώς ν'αρχίσω... Ξέρετε... ίσως δεν έχετε αντιμετωπίσει παρόμοια περίπτωση στο παρελθόν».

«Παρακαλώ, παρακαλώ. Μην αισθάνεστε άβολα. Δεν έχετε τίποτα να φοβηθείτε. Ας ξεκινήσουμε από τα βασικά. Αν θυμάμαι καλά, λέγεστε Ζώης Γεωργίου. Πόσων ετών είστε; Η οικογενειακή σας κατάσταση;», ρώτησε με μια ήρεμη και καταπραϋντική φωνή.

«Σωστά. Γεωργίου Ζώης. Είμαι πενήντα έξι χρονών. Παντρεμένος».

«Μάλιστα. Έχετε παιδιά;»

«Όχι».

«Ωραία. Είστε, λοιπόν, έτοιμος να μου πείτε τι συμβαίνει;»

«Λοιπόν, γιατρέ, εγώ, μέχρι πριν περίπου δύο χρόνια, ήμουν πολύ επιτυχημένος. Οικονομικά εννοώ. Οι εταιρείες μου πήγαιναν πολύ καλά, τα κέρδη αυξάνονταν χρόνο με τον χρόνο. Έκλεινα συμφωνίες τη μία μετά την άλλη, και επέκτεινα τις επιχειρήσεις μου σε διάφορες πόλεις».

«Τι είδους εταιρείες έχετε;»

«Είχα. Δεν τις έχω πλέον».

«Με συγχωρείτε. Συνεχίστε».

«Ο όμιλος εταιρειών μου αποτελούνταν από κατασκευαστικές εταιρείες και εταιρείες συντήρησης κτιρίων, με δραστηριότητες σε όλη την Ελλάδα. Ο κύκλος εργασιών ήταν της τάξεως των εκατομμυρίων ευρώ κάθε χρόνο. Αρκετών εκατομμυρίων».

«Μπράβο σας. Πολύ επιτυχημένος, όντως. Ας έρθουμε στο προκείμενο, όμως».

«Με την έλευση της οικονομικής κρίσης, λοιπόν, τα πράγματα άλλαξαν. Οι κατασκευές καταβαραθρώθηκαν και οτιδήποτε σχετικό με την αγορά των ακινήτων, πάγωσε. Αλλά και η συντήρηση κτιρίων - η οποία και αποτελούσε ένα σημαντικό μέρος των εσόδων του ομίλου - δεν πήγαινε καλύτερα».

«Τα χάσατε όλα;»

«Περίπου. Λοιπόν, όπως σας είπα, οι δουλειές πήγαιναν απ' το κακό στο χειρότερο. Βαδίζαμε με μαθηματική ακρίβεια προς τη χρεωκοπία. Ήταν θέμα χρόνου. Μηνών, ίσως. Όμως, τελικά η χρεωκοπία ήρθε πολύ νωρίτερα απ' ό,τι περιμέναμε, εξαιτίας του μεγάλου σκανδάλου των γενικών γραμματέων των υπουργείων, που αποκαλύφθηκε πέρυσι - θα το θυμάστε ασφαλώς. Ο αδερφός της συζύγου μου ήταν αναμειγμένος και έτσι όλοι θεώρησαν ότι ήμουν κι εγώ μπλεγμένος».

«Ενώ δεν ήσαστε...», ήταν κάτι μεταξύ ρητορικής ερώτησης και διερευνητικής κατάφασης.

«Εννοείται πως δεν ήμουν!», ήρθε η άμεση και δριμεία απάντηση του Ζώη. «Αλλά αυτό δεν είχε καθόλου σημασία. Όλοι θεώρησαν πως ήμουν. Και οι συμβάσεις μου με όλους τους φορείς του Δημοσίου πάγωσαν επ' αόριστον. Έπειτα, όλοι σχεδόν οι ιδιώτες - και μιλάμε για εταιρείες κολοσσούς - που είχαν ή επρόκειτο να συνάψουν συμβόλαια με τον όμιλο, ακύρωσαν όλες τις συμφωνίες. Ξαφνικά βρέθηκα χωρίς πελάτες και με αμαυρωμένη φήμη. Όπως καταλαβαίνετε, πολύ γρήγορα, όλες μου οι εταιρείες είχαν κλείσει».

«Χμ... άρα, να υποθέσω ότι έχετε πιεστεί από τα χρέη; Έχετε εκκρεμότητες από τις εταιρείες σας;»

«Όχι, σε καμία περίπτωση. Δεν είναι αυτό το πρόβλημά μου. Δεν χρωστούσα σε κανέναν. Αλλά, αφήστε με να συνεχίσω, για να καταλάβετε πώς έχει η κατάσταση. Μετά τη χρεωκοπία ήμουν σε άθλια ψυχολογική κατάσταση. Οι κόποι και η δουλειά δεκαετιών είχαν χαθεί για πάντα. Δεν σας κρύβω ότι σκέφτηκα ακόμα και την αυτοκτονία».

»Λοιπόν, για να μην μακρηγορώ, λίγες εβδομάδες μετά τη χρεωκοπία, ο δικηγόρος και παιδικός μου φίλος, ο οποίος και διαχειριζόταν όλα τα οικονομικά μου ζητήματα, ζήτησε να με συναντήσει “για κάποιες διαδικαστικές λεπτομέρειες που έπρεπε να ρυθμιστούν”. Απρόθυμα πήγα στο γραφείο του, όπου αντί για τακτοποίηση εκκρεμοτήτων, μου επεφύλασσε μια ευχάριστη έκπληξη. Μου αποκάλυψε ότι όλα αυτά τα χρόνια που διαχειριζόταν την προσωπική μου περιουσία, είχε φροντίσει να αποταμιεύσει ένα σεβαστό απόθεμα σε περίπτωση που τα πράγματα κάποια μέρα δεν πήγαιναν καλά - όπως και δυστυχώς έγινε. Δεν μου είχε πει, όμως, ποτέ τίποτα».

«Άρα δεν είστε χρεωκοπημένος, ούτε έχετε οικονομικό πρόβλημα!» βιάστηκε να

ενθουσιαστεί ο γιατρός.

«Όχι, όχι, δεν είναι αυτό, σας είπα». Ο εκνευρισμός του Ζώη ήταν πια έκδηλος. Ήθελε να ξεδιπλώσει το κουβάρι της ιστορίας του αργά, για να φωτίσει κάθε πτυχή της και να γίνει πλήρως κατανοητή. Ήταν η πρώτη φορά που την μετουσίωνε σε προφορικό λόγο και ήταν περιεργός για το πώς μπορούσε να ακουστεί σε κάποιον που δεν την είχε ζήσει από μέσα. «Και για να μη σας κρατάω σε αγωνία, όχι δεν είναι οικονομικό το πρόβλημά μου, ούτε υγείας, ούτε συζυγικό, ούτε σεξουαλικό. Είναι πιο πολύπλοκο. Σας είπα, πιθανότατα δεν έχετε ξανααντιμετωπίσει παρόμοια περίπτωση. Αφήστε με, αν θέλετε, να σας τα πω με όσο το δυνατόν λιγότερες διακοπές».

Ο γιατρός ξαφνιάστηκε από την αντίδραση του Ζώη, αλλά διατηρώντας την ψυχραιμία του, απολογήθηκε με ένα νεύμα και συγχρόνως, με μία αργή κυκλική κίνηση του δεξιού του καρπού, θαρρείς να ανάδευε κάτι στον αέρα, τον προέτρεψε να συνεχίσει.

«Ευχαριστώ. Λοιπόν, ένα ποσό γύρω στα δέκα εκατομμύρια ευρώ είχε συγκεντρωθεί από τις, άγνωστες για εμένα, επενδύσεις του δικηγόρου μου. Απεδείχθη πολύ προνοητικός και άξιος διαχειριστής της περιουσίας μου. Καταθέσεις σε τράπεζες του εξωτερικού, επενδύσεις σε ξένες και εγχώριες αγορές, αμοιβαία κεφάλαια και πολύτιμα μέταλλα, καθώς και συμμετοχές σε κινηματογραφικές και τηλεοπτικές παραγωγές απέφεραν αρκετές χιλιάδες ευρώ τον μήνα, επί κάμποσα χρόνια».

Μια ερώτηση φάνηκε να αναδύεται ως τα χείλη του γιατρού, αλλά φοβούμενος μήπως εκνευρίσει πάλι τον Ζώη, την κατάπιε, ακούγοντας με προσοχή.

«Αυτά και πολλά άλλα, που δεν έχει νόημα να απαριθμήσω τώρα - έτσι κι αλλιώς ούτε κι εγώ τα ξέρω όλα».

Αφού ολοκληρώθηκε μία νοητή ενότητα της ιστορίας του, αποφάσισε να επιτρέψει τις ερωτήσεις. «Ορίστε, κάτι θέλετε να ρωτήσετε;»

Ξαφνιασμένος από την ικανότητα του συνομιλητή του να διαβάσει τη σκέψη του, αρκέστηκε σε ένα ξερό «Όχι, εντάξει, συνεχίστε παρακαλώ».

«Ωραία», είπε χαμηλόφωνα ο Ζώης, προσπαθώντας παράλληλα να διαμορφώσει στο μυαλό του ένα πλάνο για τη συνέχεια της αφήγησής του. «Όπως καταλαβαίνετε, η προνοητικότητα του δικηγόρου μου, με έσωσε την τελευταία στιγμή από το μπαλκόνι». Έκανε μια παύση για να δει τον αντίκτυπο που είχε στον συνομιλητή του αυτή η τελευταία φράση, όμως το βλέμμα του γιατρού παρέμενε παγωμένο και ανέκφραστο, χωρίς κανένα σημάδι έκπληξης. «Βγαίνοντας, λοιπόν, από το γραφείο του δικηγόρου μου ένιωθα και πάλι ζωντανός, ένιωθα και πάλι άνθρωπος. Σκεφτόμουν και πάλι με αισιοδοξία το μέλλον. Δε σας κρύβω ότι μέσα σε λίγα λεπτά, είχα ήδη ξεκινήσει να πλάθω στο μυαλό μου τις επόμενες επιχειρηματικές μου κινήσεις».

«Λογικό κι ανθρώπινο. Δεν μπορεί να σας ψέξει κανείς», απάντησε κάπως αδιάφορα ο γιατρός.

«Ναι, λογικό» μουρμούρισε ο Ζώης. «Καθώς το κεφάλι μου είχε γεμίσει και πάλι επενδύσεις και ισολογισμούς, κατευθυνόμουν προς το αυτοκίνητό μου, το οποίο είχα παρκάρει λίγους δρόμους παρακάτω. Περπατούσα αργά, και ανέπνεα βαθιά, σαν να είχα μόλις αναρρώσει από κάποια σοβαρή ασθένεια και μπορούσα να χαρώ ξανά τη ζωή. Κοίταζα δεξιά κι αριστερά, τα καταστήματα, τους περαστικούς, το μποτιλιάρισμα - όλα μου φαινόταν σαν όνειρο, πλέον. Όμως, περίπου είκοσι με τριάντα μέτρα πριν φτάσω στο αυτοκίνητό μου, είδα δύο άντρες της Τροχαίας να μου παίρνουν τις πινακίδες και αμέσως έτρεξα προς το μέρος τους. Ξάφνου, αισθάνθηκα κάτι να με χτυπάει στην αριστερή πλευρά και σωριάστηκε φαρδύς-πλατύς στο πεζοδρόμιο. Την πορεία μου είχε ανακόψει βίαια ένας ρακένδυτος ζητιάνος, ο οποίος παρά την ισχυρή σύγκρουσή μας παρέμεινε όρθιος. Ευτυχώς, δεν είχα κανένα σοβαρό τραύμα, ούτε ένιωθα κανέναν πόνο, οπότε σηκώθηκα αμέσως για να του ζητήσω τον λόγο.

Αρκετά εκνευρισμένος, εκτόξευσα μερικές βαριές κουβέντες. Εκείνος, εντελώς ήρεμος, στα όρια της αναισθησίας, ψέλισε μια χλιαρή συγγνώμη και αφού ολοκλήρωσα τη λεκτική μου επίθεση, είχε το θράσος να μου ζητήσει “λίγα ψιλιά, εν ευκολύνεστε;”. Το πιστεύετε; Κοιτάζτε θράσος! Τέλος πάντων, “δε βαριέσαι, τώρα έχουμε πάλι” σκέφτηκα. Άνοιξα το πορτοφόλι μου και του έδωσα είκοσι ευρώ, γυρνώντας κατευθείαν προς το μέρος του αυτοκινήτου μου. Πριν προλάβω, όμως, να στρέψω εντελώς το βλέμμα μου, ένας τρομερός θόρυβος συγκλόνησε ολόκληρο το οικοδομικό τετράγωνο». Έκανε μια ανεπαίσθητη παύση για να εντείνει την αγωνία του γιατρού. «Ένα λεωφορείο είχε βγει απ’την πορεία του και είχε πέσει πάνω στο αυτοκίνητό μου, παρασύροντας ταυτόχρονα και τους δύο άντρες της Τροχαίας!»

Ο γιατρός, που λόγω της φύσης του επαγγέλματός του, θα είχε ακούσει και πολύ χειρότερα στο παρελθόν, δεν έδειξε να εντυπωσιάζεται - αντιθέτως τα αποθέματα της υπομονής του φαίνονταν να φτάνουν σε οριακό σημείο. «Κοιτάζτε, μου είπατε να μη σας διακόψω, αλλά νομίζω πως μακρηγορείτε υπερβολικά. Έχουν κάποια σχέση όλα αυτά με τον λόγο για τον οποίον είστε εδώ;»

Η ερώτηση αυτή έκανε τον Ζώη να πεταχτεί απ’ το κάθισμά του σαν ελατήριο, μην αντέχοντας πλέον τις συνεχιζόμενες διακοπές. «Δεν καταλαβαίνεις τι έγινε, άνθρωπέ μου; Σώθηκα παρά τρίχα! Αυτό σου φαίνεται άσχετο;». Σχεδόν διακρίνονταν οι φλέβες στον λαιμό του - τόση οργή είχε.

«Συγγνώμη για το ξέσπασμά μου. Λοιπόν», συνέχισε καθώς κάθισε πάλι, «είμαι εδώ για να μου εξηγήσετε γιατί οι άνθρωποι είναι τόσο ποταποί, τόσο τιποτένιοι, τόσο εγωιστές, τόσο...». Καθώς η ένταση σιγά σιγά μετριαζόταν, τα μάτια του άρχισαν να υγραίνουν, αλλά τα σκούπισε αμέσως, πριν προλάβει το πρώτο δάκρυ να κυλήσει. Με το δεξί του χέρι ανασήκωσε ελαφρά το σακάκι του και άφησε διακριτικά να φανεί ένα όπλο. Στη θέα του, ο γιατρός ταραχτήκε. Προσπάθησε, μεν, να συγκρατήσει αυτήν του την ταραχή, αλλά τα γουρλωμένα μάτια του τον πρόδωσαν.

«Τι εννοείτε ‘ποταποί’ και ‘τιποτένιοι’;», ρώτησε μόνο και μόνο για να πει κάτι.

«Έχετε δίκιο ν’ απορείτε. Συνεχίζω. Μετά το συμβάν αυτό, ήθελα να ευχαριστήσω τον άνθρωπο που, άθελά του βέβαια, μου είχε σώσει τη ζωή. Του έδωσα, λοιπόν, το ρολόι μου και περισσότερα χρήματα από πριν - περίπου διακόσια ευρώ. Έκανε ένα νεύμα ευγενικής άρνησης για το ρολόι, δέχτηκε τα χρήματα και με ευχαρίστησε. Γύρισε να φύγει, μα πριν φύγει ακούστηκε η μπάσα φωνή του. «Και η γριούλα εκεί πέρα; Και το παιδάκι απέναντι;», είπε και χάθηκε ανάμεσα στους περαστικούς.

«Τι εννοούσε με αυτό;», απόρησε εύλογα ο γιατρός.

«Μια γριούλα, που δεν την είχα παρατηρήσει μέχρι εκείνη τη στιγμή, ζητιάνευε λίγα μέτρα πιο πέρα. Την πλησίασα και της έδωσα λίγα ευρώ. Επίσης, στο απέναντι πεζοδρόμιο, ένα παιδί καθάριζε τα τζάμια των αυτοκινήτων. Έδωσα και σε εκείνο λίγα χρήματα.

»Αργότερα, στη διαδρομή για το σπίτι (αφού το ατύχημα με το λεωφορείο ευτυχώς δεν είχε θύματα και τραυματίες, παρά μόνο σοβαρές υλικές ζημιές στο αυτοκίνητό μου και λιγότερο σοβαρές στο λεωφορείο) πρόσεξα ότι σχεδόν σε κάθε γωνία υπήρχε και ένας ζητιάνος, καρτερώντας για λίγη ελεημοσύνη. Έδωσα σε όλους από λίγα ψιλιά.

»Στο σπίτι, όλο το βράδυ σκεφτόμουν αυτούς τους ανθρώπους. Όσα ψιλιά κι αν τους έδινα, δεν τους βοηθούσα αρκετά. Όσα χρήματα και να τους έδινα, δεν θα ήταν αρκετά. Οι σκέψεις αυτές τριβέλιζαν το μυαλό μου, μέχρι που αποκοιμήθηκα.

»Το επόμενο πρωί όλα έμοιαζαν πιο καθαρά. Οι ζυμώσεις των βραδινών μου σκέψεων, είχαν οδηγήσει σε μια καταπληκτική ιδέα, η οποία τελικά και ήταν η αφετηρία όλων όσα ακολούθησαν».

«Κατάλαβα» μετά βίας ψέλλισε ο γιατρός, χωρίς να έχει καταλάβει το παραμικρό. «Μπορείτε όμως να κρύψετε το όπλο; Δεν νομίζω ότι μας χρειάζεται...». Χίλιες και δυο

σκέψεις πέρασαν απ' το μυαλό του. *Αστυνομία, απαγωγή, μακελειό, όμηρος.*

«Μη φοβάστε δόκτωρ. Ξέρω να το χειρίζομαι». Αυτή η διαβεβαίωση, συνοδευόμενη από ένα ύποπτο μειδίαμα, δεν έδειξε να καθησυχάζει καθόλου τον γιατρό. «Εφόσον είχα πάλι χρήματα - από το πουθενά, εδώ που τα λέμε - ήταν χρέος μου να τα διαθέσω στο να βοηθάω όσους έχουν ανάγκη».

«Καλό αυτό. Φιλανθρωπίες;»

«Φιλανθρωπίες; Έτσι βοηθάτε εσείς τους ανθρώπους δόκτωρ; Τους δίνετε λίγα κέρματα και καθησυχάζετε τη συνείδησή σας για λίγες μέρες;»

«Σας παρακαλώ πολύ! Δεν με ξέρετε για να με κρίνετε! Το αν βοηθάω εγώ ή όχι είναι δική μου δουλειά. Και, όπως λέει ο λαός, *κάνε το καλό και ρίχ' το στον γιαλό.* Ας επιστρέψουμε στο θέμα μας, παρακαλώ».

Η αντίδραση του γιατρού εξέπληξε τον Ζώη, ο οποίος είχε θεωρήσει ότι μετά την εμφάνιση του όπλου θα είχε το πάνω χέρι. «Έχετε δίκιο. Λάθος μου» δέχτηκε το φταίξιμο, αποφεύγοντας σκοπίμως τη λέξη *συγγνώμη*. «Αυτό που σκέφτηκα, γιατρέ, ήταν να οργανώσω μια εταιρεία βοήθειας εχόντων ανάγκη. Το συζήτησα με τον δικηγόρο μου και βρήκε την ιδέα μου ενδιαφέρουσα. Μου έδωσε λίγες παραπάνω πληροφορίες για το διαθέσιμο κεφάλαιο, αλλά και για τις επενδύσεις που με πλήρη μυστικοπάθεια συνέχιζε, επιτρέποντάς μου να καταλάβω ότι θα είχαμε στη διάθεσή μας ένα πολύ μεγάλο κεφάλαιο. Συνεπώς, δεν θα υπήρχε καμία οικονομική δυσκολία στο να υλοποιήσω την αρχική μου ιδέα. Νοίκιασα, λοιπόν, ένα μεγάλο γραφείο σε μια ήσυχη περιοχή της πόλης και το εξόπλισα με έπιπλα, υπολογιστές και ό,τι άλλο χρειαζόταν. Αυτό ήταν το εύκολο κομμάτι. Το δύσκολο ήταν να βρω τους κατάλληλους συνεργάτες. Χρειαζόμουν ανθρώπους έμπιστους, ικανούς και με πίστη στο σχέδιό μου. Ευτυχώς, υπήρχαν πολλοί αξιόλογοι νέοι και νέες στις παλιές μου εταιρείες, που δέχθηκαν να συμμετάσχουν στην προσπάθειά μου - με το αζημίωτο, φυσικά»

«Όταν λέτε “με τα αζημίωτο”, τι εννοείτε;»

«Τους πλήρωνα κανονικά. Μισθό. Η δουλειά που έκαναν ήταν πλήρους ωραρίου και πάρα πολύ απαιτητική. Με μερικούς παλιούς εργαζομένους μου, λοιπόν, και με μερικούς καινούριους που μου πρότεινε ο δικηγόρος μου, ξεκίνησε η εταιρεία. Νομίζω, όμως, πως θέλετε κάτι να ρωτήσετε...»

«Ναι. Πρώτον, γιατί την αποκαλείτε εταιρεία, αφού από ό,τι αντελήφθη, δεν είχατε σκοπό το κέρδος; Και δεύτερον, η εταιρεία αυτή υπήρχε; Εννοώ, στα χαρτιά;»

«Βεβαίως. Η εταιρεία υπάρχει κανονικότητα. Τυπικά, είναι μια ανώνυμη εταιρεία παροχής επενδυτικών υπηρεσιών και συμβουλών, με γραφεία και πολλούς υπαλλήλους. Ανάμεσά τους οι παλιοί μου και πιο έμπιστοι υπάλληλοι, Νίκος Αλεξίου, Απόστολος Φρινίδης, Κάλια Καλαντζή, Μένια Σωτηρίου, Μάριος Αστερόπουλος, Ιωσήφ Καλυβίδης, Νικήτας Πεσματζόγλου, Αριστέα Νικολαΐδου, Ευγένιος Κωνσταντόπουλος, Ανδρέας Μητρόπουλος - όλοι τους με σπουδές υψηλού επιπέδου στην Ευρώπη και την Αμερική - και αρκετοί άλλοι, που δεν υπάρχει λόγος να αναφέρω τώρα. Σας κάλυψα;»

Το πρόσωπο του γιατρού έλεγε πως είχε καλυφθεί από την απάντηση, μαρτυρούσε όμως και κάτι άλλο. Την αγωνία του να ακούσει τη συνέχεια. Η ιστορία πλέον τον είχε συνεπάρει και αδημονούσε για την εξέλιξή της, σαν μικρό παιδάκι που ακούει για πρώτη φορά την Κοκκινোসκουφίτσα απ' την γιαγιά του.

Ικανοποιημένος απ' το ενδιαφέρον που είχαν προκαλέσει τα όσα εξιστορούσε, ο Ζώης συνέχισε. «Στην πρώτη συγκέντρωση των στελεχών της εταιρείας, εξήγησα αναλυτικά την ιδέα μου, τόνισα με σαφήνεια τον μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα του εγχειρήματος και ανέπτυξα τους τρόπους με τους οποίους θα μπορούσαμε να επιτύχουμε τους σκοπούς μας. Πολλές ιδέες έπεσαν στο τραπέζι, κρατήσαμε τις καλύτερες και ξεκινήσαμε. Εννοείται ότι απαιτήσα απόλυτη εχεμύθεια από όλους».

«Δηλαδή, είχατε τη δομή και τη λειτουργία μιας συνηθισμένης επιχείρησης...»

«Ακριβώς. Χωρίσαμε τομείς ευθύνης, αρμοδιότητες, καθήκοντα. Το κάθε άτομο (ή ομάδα σε κάποιες περιπτώσεις που κρινόταν αναγκαίο) αναλάμβανε έναν ξεχωριστό τομέα».

«Δεν είμαι σίγουρος ότι κατάλαβα τι ακριβώς κάνατε. Δώστε μου μερικά παραδείγματα, αν θέλετε».

Οι διακοπές του γιατρού δεν εκνεύριζαν πλέον τον Ζώη - αντιθέτως, με κάθε διευκρινιστική ερώτηση αισθανόταν περήφανος για την απήχησή που είχε η αφήγησή του, μα ακόμα περισσότερο αισθανόταν περήφανος για το εγχείρημά του.

«Βεβαίως. Ανακαλύπταμε ανθρώπους που χρειάζονταν πραγματικά βοήθεια - και είναι πάρα πάρα πολλοί στη εποχή μας - και τους βοηθήσαμε. Ο κάθε συνεργάτης μου (ή ομάδα συνεργατών) είχε επιφορτιστεί με το καθήκον να εντοπίσει, καταρχήν, ανθρώπους που είχαν την ανάγκη μας, να εξετάσει τις περιπτώσεις και να τις υποβάλει προς συζήτηση. Κατόπιν αποφασίζαμε συλλογικά ποιους και πώς θα μπορούσαμε να βοηθήσουμε. Τέλος, όποιος συνεργάτης (ή ομάδα) είχε προσκομίσει την κάθε πρόταση, ήταν αρμόδιος και να την εκτελέσει, με τον τρόπο που έκρινε και για όσο χρονικό διάστημα έκρινε. Φυσικά, είχε την υποχρέωση να μας υποβάλλει ανά τακτά χρονικά διαστήματα μία έκθεση σχετικά με όλες τις ενέργειές του, ενημερώνοντάς μας για την αποτελεσματικότητά τους».

«Λεπτομερέστετη οργάνωση. Εντυπωσιακό! Μια ερώτηση, όμως : αφού εντοπίζατε και εγκρίνατε τις όποιες περιπτώσεις, τι ακριβώς κάνατε μετά;»

«Λογικό είναι να μην μπορείτε να συλλάβετε εξ ολοκλήρου το σκεπτικό μας. Κάναμε κάτι αρκετά πρωτοποριακό», απάντησε με το μειλίχιο ύφος του δασκάλου που εξηγεί στωικά μια άσκηση στον πιο αδύναμο μαθητή της τάξης. «Θα σας δώσω ένα παράδειγμα : θυμάστε την αυτοκινητοβιομηχανία που έκλεισε πριν ενάμιση περίπου χρόνο; Άφησε πάνω από πεντακόσιους άνεργους. Πεντακόσιες οικογένειες χωρίς εισόδημα... Ε, καταρχήν εμείς τους βοηθήσαμε οικονομικά, παρέχοντάς σε όλους ένα ποσό μηνιαίως για να μπορέσουν να επιβιώσουν.»

«Δηλαδή, σαν επίδομα ανεργίας. Μα δεν έπαιρναν το επίδομα που δικαιούνται απ' το κράτος;»

«Όχι όλοι. Μερικά γραφειοκρατικά τερτίπια στέρησαν από πολλούς έστω και αυτό το ελάχιστο βοήθημα. Τέλος πάντων, εμείς προσφέραμε ένα ποσό μηνιαίως σε όλους και σε όσους δεν δόθηκε το νόμιμο κρατικό επίδομα, τους εκπροσωπήσαμε νομικά έτσι ώστε να μπορέσουν να πάρουν ό,τι δικαιούνται.

»Επίσης, εξειδικευμένοι επιστήμονες με τους οποίους συνεργαζόμαστε, παρείχαν στους απολυμένους και στις οικογένειές τους την απαραίτητη ψυχολογική βοήθεια να ξεπεράσουν το σοκ. Δεν ξέρω αν το γνωρίζετε, αλλά το σοκ της απόλυσης είναι πολύ μεγάλο - σχεδόν αβάσταχτο - για τον αργαζόμενο, οποιονδήποτε εργαζόμενο, από διευθυντή μέχρι εργάτη. Τον διαλύει, του κόβει κυριολεκτικά τα πόδια.

»Τρίτον, τους βοηθήσαμε να βρουν εκ νέου δουλειά. Καθόλου εύκολο, βέβαια. Εμείς γνωρίζαμε εξ αρχής ότι η ανεργία θα ήταν ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα που θα είχαμε να αντιμετωπίσουμε και είχαμε εντατικοποιήσει τις ενέργειές μας προς αυτήν την κατεύθυνση. Ένα τμήμα της εταιρείας μας ασχολείται σε μόνιμη βάση με τον εντοπισμό κάθε είδους διαθέσιμης θέσης εργασίας, δημιουργώντας έτσι μια μεγάλη βάση δεδομένων με τα χαρακτηριστικά και τα απαιτούμενα προσόντα για καθεμιά. Έτσι, ταιριάξαμε το προφίλ του καθενός με τις αντίστοιχες θέσεις της βάσης δεδομένων, προωθήσαμε τα βιογραφικά τους και τους συμβουλευσαμε για την σχετική συνέντευξη».

«Από αυτά που μου λέτε, κάνατε σπουδαία δουλειά. Γιατί, όμως, είπατε πριν ότι οι άνθρωποι είναι 'ποταποί'; Αυτό δεν το έχω καταλάβει».

«Θα έρθουμε και σ' αυτό» προσπέρασε γρήγορα την ερώτηση. «Επιπλέον, οι δικηγόροι μας

μεσολάβησαν ώστε να τύχουν της απαραίτητης διευκόλυνσης στην αποπληρωμή των δανείων τους. Οι περισσότεροι είχαν κάποιου είδους δάνεια και τα χρέη στις τράπεζες ήταν μεγάλα. Επιτύχαμε επιμήκυνση της αποπληρωμής για όλες ανεξαιρέτως τις περιπτώσεις και γλιτώσαμε αρκετά σπίτια από τον πλειστηριασμό».

«Και βρήκατε δουλειά σε όλους;»

«Περίπου σε εκατό από αυτούς μόνον. Είχαμε προσδοκίες για περισσότερους, αλλά η ζοφερή κατάσταση της χώρας δεν μας άφηνε και πολλά περιθώρια. Στους εκατό αυτούς μειώσαμε λίγο την μηνιαία οικονομική βοήθεια, ανάλογα με τον καινούριο μισθό και τις οικογενειακές ανάγκες του καθενός».

«Και γιατί ήταν απαραίτητο να μειώσετε τα χρήματα που τους δίνετε μηνιαίως; Δεν νομίζω να βρήκαν καμία διευθυντική θέση...»

Η αναίτια ειρωνεία του γιατρού ενόχλησε πολύ τον Ζώη. Προς στιγμή σκέφτηκε να του υπενθυμίσει ποιος από τους δυο τους είχε το όπλο, αλλά προτίμησε να τον αποστομώσει με την απάντησή του.

«Αν δώσεις ψάρια σε έναν πεινασμένο χορταίνει για μια μέρα. Αν τον μάθεις να ψαρεύει, χορταίνει για πάντα, λέει η παροιμία, γιατρέ! Και διότι, όπως είπα πριν, δεν κάναμε φιλανθρωπίες, έτσι για τη σωτηρία της ψυχής μας. Προσφέραμε βοήθεια σε όποιον την χρειαζόταν» και ανεβάζοντας τον τόνο της φωνής του συνέχισε *«Η φιλοσοφία μας δεν ήταν να δημιουργήσουμε επαίτες και εξαρτώμενους, αλλά να βοηθήσουμε κάποιους να αντιμετωπίσουν τις όποιες προσωρινές δυσκολίες και σταθούν εν τέλει στα πόδια τους»*.

Μετανιωμένος που είχε προκαλέσει τον εκνευρισμό του συνομιλητή του, ο γιατρός ψέλισσε μια συγγνώμη και για να αλλάξει το κλίμα ζήτησε άλλη μια διευκρίνιση.

«Παρατήρησα ότι μιλάτε σε παρελθοντικό χρόνο. Δεν υπάρχει πλέον η εταιρεία σας;»

Η μελαγχολία στα μάτια του Ζώη ήταν έκδηλη. «Υπάρχει. Απλώς εγώ δεν θέλω να συμμετέχω πια σ' αυτήν». Έτριψε τα βουρκωμένα του μάτια του με τα δυο του χέρια. «Λοιπόν, θα θέλατε να σας αναφέρω και κάποιες άλλες δραστηριότητές μας;». Δεν περίμενε τη απάντηση. «Ξεκινήσαμε μια συνεργασία με όλα τα σχολεία των δήμων της ευρύτερης περιοχής, προσφέροντας δωρεάν σίτιση σε όλους τους μαθητές. Πολλά ήταν τα παιδιά που δεν είχαν ούτε καν λίγο ψωμί απ' το σπίτι τους και μια τέτοια κίνηση αποδείχτηκε πως ήταν απαραίτητη. Τώρα θα μου πείτε, αυτήν την πρωτοβουλία θα έπρεπε να την είχε λάβει η πολιτεία, οι δήμοι, οι σύλλογοι γονέων και καθηγητών... Δεν την ανέλαβε κανείς τους, όμως, οπότε δραστηριοποιηθήκαμε».

«Όντως, σημαντική πρωτοβουλία».

«Σημαντικότερη. Άλλο παράδειγμα : ανακαλύπταμε ανθρώπους με προβλήματα υγείας, που είτε δεν καλύπτονταν από την κρατική περίθαλψη, είτε καλύπτονταν αλλά με μεγάλη καθυστέρηση και κατόπιν τεράστιας ταλαιπωρίας. Έχετε ιδέα πόσοι ασθενείς περιμένουν να χειρουργηθούν, αλλά τους εμποδίζει η έλλειψη ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού, η μεγάλη λίστα αναμονής, οι γραφειοκρατικές διαδικασίες ή και καμιά φορά το γνωστό φακελάκι;»

«Και πώς ακριβώς βοηθούσατε σ' αυτές τις περιπτώσεις;»

«Όπου ήταν εφικτό πιέζαμε λίγο τις καταστάσεις για να ξεπεραστούν κάποια ασήμαντα εμπόδια. Επεμβαίναμε λίγο στις γραφειοκρατικές διαδικασίες, απευθυνόμεσταν σε εξειδικευμένους γιατρούς και κλινικές. Κάποιες φορές αναγκαζόμασταν να κινηθούμε στα όρια της νομιμότητας - όχι τίποτα σπουδαίο, μην φανταστείτε».

Το μειδίαμα που ζωγραφίστηκε στα χείλη του Ζώη μπορεί να σήμαινε οτιδήποτε, σκέφτηκε ο γιατρός και δεν μπορούσε να μην ρωτήσει «Τι εννοείτε; Παρανομούσατε;»

«Ας πούμε ότι ίσως μερικές φορές *κινήθηκαμε παρασκηνακά*. Αλλά πάντα για τον σκοπό που είχαμε ξεκαθαρίσει από την αρχή και χωρίς ποτέ να βλάψουμε κανέναν. Βέβαια, για να

σοβαρευτούμε, δεν ήταν λίγες οι περιπτώσεις που απαιτήθηκε θεραπεία σε κλινικές του εξωτερικού, οπότε και καλύψαμε εξολοκλήρου τα έξοδα».

«Από ό,τι καταλαβαίνω επικεντρωθήκατε στα δύο μεγαλύτερα προβλήματα της εποχής μας : την ανεργία και την υγεία».

«Και όχι μόνο. Σαφώς αυτά είναι τα σημαντικότερα, αλλά υπάρχουν κι άλλα. Δεν σημαίνει ότι οποιοσδήποτε έχει μια δουλειά και είναι υγιής, δεν χρειάζεται τίποτα παραπάνω».

«Ξέρετε, η υγεία είναι το πολυτιμότερο αγαθό. Φαντάζομαι θα το μάθατε από όλους εκείνους τους ασθενείς που προηγουμένως αναφέραστε ότι βοηθήσατε. Και αν, μάλιστα, υπάρχει και ο τρόπος να βγαίνουν τα προς το ζην, ε, τότε αυτό φαντάζει υπέρ-αρκετό».

«"Φαντάζει" - δεν είναι. Θα ήταν ιδανικό σε μια ιδανική κοινωνία, ίσως. Στην κοινωνία που ζούμε, όμως, δεν είναι αρκετό. Ίσως σας πείσω με ένα άλλο παράδειγμα : μια οικογένεια με δύο παιδιά ζει αξιοπρεπώς από τον μισθό του πατέρα. Σίτιση, σχολεία, φροντιστήρια, ιατρική περίθαλψη, ακόμα και διασκέδαση. Φτάνει, όμως, η ώρα που η μεγάλη κόρη δίνει Πανελλήνιες και περνάει στην επαρχία. Αυτό, όμως, δεν μπορεί να το αντέξει η τσέπη της οικογένειας. Τότε η υγεία και "τα προς το ζην" δεν είναι αρκετά, δόκτωρ. Δε συμφωνείτε;»

«Συμφωνώ. Και τι κάνετε γι' αυτό;», προσπέρασε δήθεν αδιάφορα τον ειρωνικό τόνο.

«Κατ' αρχήν εντοπίζαμε τέτοιες περιπτώσεις - και πιστέψτε με, δεν είναι λίγες. Έπειτα, ερχόμαστε σε συνεννόηση με την αντίστοιχη οικογένεια και "επιχορηγούσαμε" τις σπουδές των νεαρών φοιτητών με ένα ποσό κάθε μήνα, το οποίο καταθέταμε σε τραπεζικό τους λογαριασμό, ώστε να καλύπτοντα τα έξοδα στέγασης και θέρμανσης, διατροφής, μετακινήσεων, διδάκτρων και συγγραμμάτων. Βέβαια, παράλληλα κάναμε και έναν έλεγχο σπουδών, δηλαδή ανά τακτά χρονικά διαστήματα ελέγχαμε την πρόοδο του "επιχορηγούμενου" φοιτητή».

«Για να δείτε αν τα λεφτά σας πιάναν τόπο...»

«Χμ, περίπου. Δεν ήταν θέμα οικονομικό, όσο θέμα αναγκών και ιεραρχίας. Εάν κάποιος φοιτητής εκμεταλλευόταν την ευκαιρία που του δίναμε, όχι για να σπουδάσει, αλλά για να κάνει πληρωμένες ξένοιαστες διακοπές, τότε δεν θα ήταν επιτρεπτό να καταναλώνονται πόροι και να ξοδεύεται πολύτιμος χρόνος σε μια τέτοια περίπτωση. Μπορείτε να φανταστείτε πόσοι πολλοί είναι "στην αναμονή" για μια τέτοια διευκόλυνση, για να την εκμεταλλευτούν για τον ιερό σκοπό της γνώσης και όχι απλώς για καλοπέραση».

«Έχετε δίκιο. Βλέπω, έχετε... - συγνώμη, είχατε - πολύπλευρη δράση. Μπράβο σας!»

«Δεν το έκανα ποτέ για τα "μπράβο"! Το έκανα γιατί συνειδητοποίησα τι χάσμα υπήρχε, και δυστυχώς εξακολουθεί να υπάρχει, μεταξύ εσού και του γείτονά σου, του ξαδέλφου σου, του φίλου σου. Τι ανισότητα επικρατεί σε όλα τα φάσματα της κοινωνίας. Πόσο κοντά μας μπορεί να βρίσκεται κάποιος που χρειάζεται τη βοήθειά μας, τη βοήθειά σου». Είδε τον γιατρό να αισθάνεται κάπως άβολα πλέον, και σκέφτηκε να τον στριμώξει λίγο περισσότερο. «Ξέρετε πόσοι άνθρωποι, που μένουν σε ακτίνα διακοσίων μέτρων από το σπίτι σας, έχασαν τη δουλειά τους τον τελευταίο χρόνο; Ή πόσοι αδυνατούν να παρέχουν ακόμα και τα απαραίτητα στην οικογένειά τους; Πόσοι αυτοκτόνησαν;». Παύση. «Ξέρετε;», ύψωσε απότομα τη φωνή του.

Καμία απάντηση. Δεν την περίμενε, άλλωστε. Με μια έκφραση αηδίας, σηκώθηκε απ' την καρέκλα του και κάνοντας λίγα κοφτά βήματα έφτασε στην πόρτα.

Ο γιατρός, αποσβολωμένος, φαινόταν να ψάχνει μάταια λέξεις για να αμυνθεί. «Ε, δε νομίζω να είμαι εγώ το πρόβλημά σας, κύριε Γεωργίου. Δεν νομίζω να ήρθατε για να μου κάνετε παρατήρηση για την συμπεριφορά μου. Σας παρακαλώ, καθίστε». Η περιέργειά του να ακούσει τη συνέχεια του πρωτοφανούς εγχειρήματος του Γεωργίου, υπερίσχυσε της προοπτικής να ξεφορτωθεί τον άνθρωπό που είχε όπλο στην κατοχή του.

«Έχετε δίκιο. Άλλωστε η αδιαφορία σας για τον διπλανό σας, αφενός δεν είναι μόνο δικό σας γνώρισμα, αφετέρου δεν είναι ούτε κατά διάνοια τόσο γλοιώδης και αηδιαστική όσο αυτά

που με έκαναν να έρθω σήμερα εδώ».

«Ανυπομονώ να τα ακούσω. Δώστε μου την ευκαιρία να σας βοηθήσω».

Ο Ζώης πείστηκε να παραμείνει. Κάθισε πάλι, στη μεσαία πολυθρόνα, αυτή τη φορά. «Όσον αφορά στην λειτουργία της εταιρείας, όλα πήγαιναν όπως τα είχα φανταστεί εξ αρχής. Οικονομικά στεκόμασταν άψογα και από οργανωτικής άποψης, όλα είχαν μπει σε μια σειρά και κυλούσαν σαν σε αυτόματο πιλότο. Οι συνεργάτες μου ήταν άκρως ευχαριστημένοι από τα συνθήκες που τους προσέφερα, από τον μισθό τους, αλλά και από τον ιδιαίτερο σκοπό που επιτελούσαμε».

«Διαισθάνομαι ότι πλησιάζει το “αλλά”».

«Ακριβώς. Αλλά, ο άνθρωπος που μου έδωσε την ευκαιρία να πραγματοποιήσω όλα αυτά που μόλις ακούσατε, έμελε να είναι και αυτός που θα σημάνει την αρχή του τέλους».

«Ο δικηγόρος σας;»

«Ναι, ο δικηγόρος μου. Όπως σας είπα, είδε από την αρχή με καλό μάτι την ιδέα μου και με βοήθησε αρκετά στην υλοποίησή της. Ας μην ξεχνάμε ότι χάρη σε αυτόν είχα διαθέσιμο ένα αρκετά μεγάλο κεφάλαιο. Επίσης, μου συνέστησε μερικούς από τους μετέπειτα συνεργάτες μου και το γραφείο του μας προσέφερε πάντοτε όποιες νομικές υπηρεσίες απαιτούνταν. Επιπλέον, οι διασυνδέσεις του με φορείς του Δημοσίου, αλλά και μεγάλους επιχειρηματικούς ομίλους, μας ήταν πάντα χρήσιμες. Όμως, όπως μου αποκάλυψε πολύ αργότερα, κρατούσε από την αρχή κάποιες επιφυλάξεις για τον αν ήταν πρακτικά εφαρμόσιμη η ιδέα μου και αυτό λόγω της φύσης του ανθρώπινου γένους».

«Διαψεύστηκε, όμως, τελικά. Σωστά;»

«Λάθος! Βγήκε αληθινός - πέρα για πέρα αληθινός. Ναι. Και αυτό γιατί το ανθρώπινο είδος είναι αλαζονικό και ιδιοτελές. Καθοδηγείται από ζωώδη ένστικτα, που καμιά σχέση δεν έχουν με την έννοια του πολιτισμού, που υποτίθεται πως μας διαχωρίζει από τα υπόλοιπα είδη ζωής. Πώς θα σας φαινόταν αν σας έλεγα ότι κάμποσοι εκ των συνεργατών μου αποδείχτηκαν σκάρτοι;»

«Δεν θα με εξέπληττε».

«Ούτε εμένα, αλλά το θέμα είναι πόσο σκάρτοι αποδείχτηκαν και ως ποιο σημείο είχαν το θράσος να εκμεταλλευτούν ξεδιάντροπα τη δύναμη που τους έδινε εγώ για έναν συγκεκριμένο, και μόνο, σκοπό;»

«Κοιτάξτε, αγαπητέ. Φαντάζομαι ότι πιθανώς κάποιοι εκ των συνεργατών σας να πρόδωσαν την εμπιστοσύνη σας και χρησιμοποίησαν πόρους της εταιρείας για δικό τους όφελος. Αυτός, όμως, δεν είναι λόγος να βρίσκεστε σε τόσο άσχημη κατάσταση. Εξάλλου, εσείς ήσαστε για χρόνια άνθρωπος της αγοράς και των επιχειρήσεων. Πρέπει να έχετε δει πολλά και να έχετε γερό στομάχι».

«Γιατρέ μου, δε μιλάω για απλές καταχρήσεις και για ανώδυνες ρεμούλες, που θα μας ζημίωναν ελάχιστα. Αυτά θα ήταν πταίσματα. Μιλάω για εγκλήματα, γιατρέ. Για εγκλήματα!»

Η τελευταία λέξη υπενθύμισε στον γιατρό το όπλο που παραμόνευε απέναντί του και τον έκανε να αναδιπλωθεί στο κάθισμά του. Αφού πέρασαν λίγα δευτερόλεπτα, ξεροκατάπιε και με δυσκολία κατάφερε να ψιθυρίσει «Εγκλήματα;»

Σε ακριβώς αντίστροφο τόνο, ο εξοργισμένος όσο ποτέ Ζώης, έγειρε μπροστά το σώμα του και τείνοντας τον δείκτη του δεξιού του χεριού, έβγαλε από μέσα του αυτό που δεν μπορούσε να κρατήσει άλλο. «Ναι, εγκλήματα. Ξέρεις τι μου είπε ο δικηγόρος μου; Ότι φοβόταν πως μερικοί συνεργάτες θα θαμπώνονταν από το χρήμα και την εξουσία και θα έμπαιναν στον πειρασμό να επωφεληθούν. Έτσι, είχε αναθέσει σε ιδιωτικούς ντεντέκτιβ να παρακολουθούν τους συνεργάτες μου. Και ξέρετε τι ανακάλυψαν; Παράνομο πλουτισμό, πλαστοπροσωπίες, τοκογλυφία, ξυλοδαρμούς, ληστείες, εκβιασμούς ακόμα και βιασμούς».

Πλέον ο γιατρός παρακολουθούσε κοκαλωμένος, με το βλέμμα παγωμένο και το στόμα

ανοιχτό. Δεν πίστευε στ' αυτιά του. Του ήταν αδύνατο να αρθρώσει και την παραμικρή λέξη. Έτσι κι αλλιώς δεν χρειαζόταν. Ο Ζώης είχε πάρει φόρα και τίποτα πια δεν μπορούσε να σταθεί εμπόδιο στον καταρράκτη της οργής του. Ο τόνος του γινόταν όλο και πιο έντονος.

«Για να αρχίσουμε με τα πιο ασήμαντα. Ο κύριος Αλεξίου - ο Θεός να τον κάνει κύριο - ανάγκαζε μία δεκαεξάχρονη να εκτελεί καθήκοντα προσωπικής του υπηρέτριας, ειδάλλως θα της έκοβε το βοήθημα που εμείς της προσφέραμε για να πληρώνει το φροντιστήριό της. Ο δύσμοιρη έφηβη ήξερε ότι, ανά πάσα στιγμή ο Αλεξίου μπορούσε να το κάνει, οπότε υπέκυψε στις απειλές του. Κάθε σαββατοκύριακο πήγαινε στο σπίτι του και έκανε όλες τις δουλειές του νοικοκυριού, υπάκουγε σε ό,τι την διέταζε η γυναίκα του, έκανε τα μαθήματα των παιδιών του και ενίοτε την έστελναν να υπηρετεί φίλους και συγγενείς τους.

»Συνεχίζω : ο Καλυβίδης είχε τη συνήθεια να 'εφευρίσκει' συνεχώς άπορους, φαινομενικά απολύτως σύμφωνα με τους σκοπούς της εταιρείας. Τίποτα το μεμπτό. Όπως αποδείχτηκε, όμως, όλες οι περιπτώσεις που είχε αναλάβει, αφορούσαν συγγενείς και φίλους του! "Βοηθούσε" συστηματικά ξαδέλφια του, θείους του, κολητούς του, μέχρι και τη μισή γειτονιά του! Πώς το έκανε : εκμεταλλευόμενος διάφορες γνωριμίες, και πάντοτε με το αζημίωτο, κατάφερνε να παραποιεί δημοτικά, ληξιαρχικά, φορολογικά και άλλα δημόσια έγγραφα, εμφανίζοντας όλον τον συγγενικό και φιλικό του κύκλο ως άνεργους, πολύτεκνους και άπορους. Φυσικά, δεν παρέλειπε να παραποιεί και τα ονόματα, για να μην μπορεί κανείς να τον συνδέσει με τις συγκεκριμένες περιπτώσεις».

Κάτι πήγε να πει ο γιατρός, αλλά πλέον ο Ζώης ήταν ασταμάτητος. Ήταν ο επίλογός του και ήταν αποφασισμένος να τον αποδώσει με όσο το δυνατόν περισσότερο πάθος.

«Αυτό είναι το λιγότερο. Ο "αξιότιμος" κύριος Φρινίδης, είχε το θράσος να αναγκάσει μια ολόκληρη οικογένεια να κάνει δεκάδες ληστείες σε σπίτια και καταστήματα και με έντεχνο τρόπο κατασκεύαζε ενοχοποιητικά για αυτούς στοιχεία, ώστε να τους έχει στο χέρι. Εννοείται πως τα κλοπιμαία κατέληγαν στο υπόγειο του έμπιστου συνεργάτη μου. Φυσικά, διακινδύνευαν να συλληφθούν, αλλά εφόσον δεν είχαν άλλη επιλογή, έπαιρναν το ρίσκο. Θέλετε και συνέχεια;

»Η νεαρή δεσποινίς Μακρή, βρέθηκε να έχει στην κατοχή της εκατοντάδες φωτογραφίες παιδικής πορνογραφίας, τις οποίες και πωλούσε στο διαδίκτυο, συμπληρώνοντας έτσι το εισόδημά της. Φυσικά, "μοντέλα" στις φωτογραφίες της ήταν παιδιά άνεργων και άπορων, που είχε η ίδια αναλάβει να βοηθήσει.

»Ο Μητρόπουλος, που διατηρούσε την εικόνα του καθόλα νόμιμου και θρησκευόμενου οικογενειάρχη, τι είχε σκαφιστεί : μόλις εγκρίναμε ένα ποσό για κάποια περίπτωση που χειριζόταν, έπαιρνε τα χρήματα, έδινε ένα μέρος σε αυτούς για τους οποίους προοριζόταν και τα υπόλοιπα τα δάνειζε σε μικροεπιχειρηματίες με τοκογλυφικά επιτόκια. Φυσικά, δεν μπορούσε κανείς να μιλήσει.

»Μήπως σας σόκαραν αυτά, γιατρέ μου; Για ακούστε κι αυτό. Ο νεαρότερος απ'τους συνεργάτες μου, ο Αστερόπουλος, βίαζε κατ' επανάληψη μία δεκαπεντάχρονη αλλά και τη μητέρα της, υπό τη γνωστή απειλή της διακοπής της οικονομικής βοήθειας! Και όταν το έμαθε ο πατέρας της οικογένειας και τον απείλησε με καταγγελία, ξέρετε τι έκανε το κωλόπαιδο; Τον ξυλοφόρτωσε και είχε το θράσος να τον απειλήσει πως αν μιλούσε πουθενά, θα του έβαζε φωτιά στο σπίτι!»

Ολοκληρώνοντας τον δραματικό του μονόλογο, ο Ζώης πήρε μια βαθιά ανάσα και ετοιμάστηκε να απαντήσει στις ερωτήσεις, που σίγουρα θα είχε ο γιατρός. Ένα ποτήρι νερό θα ήταν ό,τι έπρεπε εκείνη τη στιγμή.

«Απίστευτο! Μα είστε σίγουρος για όλα αυτά;», η ερώτηση δεν άργησε να έρθει.

«Απολύτως. Ο δικηγόρος μού έφερε απτές αποδείξεις. Δεκάδες φωτογραφίες και ηχητικά ντοκουμέντα από τηλεφωνικές υποκλοπές. Όλα αδιαμφισβήτητα. Φυσικά, είχα πειστεί, αλλά

θέλησα να επισκεφτώ εγώ ο ίδιος. Και το έκανα. Οι περισσότεροι δίσταζαν να μου μιλήσουν στην αρχή. Υπό τον φόβο να χάσουν αυτά που τους προσφέραμε, προτιμούσαν να σιωπήσουν και να συνεχίσουν να υπομένουν όσα οι υποτιθέμενοι σωτήρες τους επέβαλαν. Εν τέλει, και αφού τους διαβεβαίωσα ότι το θέμα θα έπαιρνε τον δρόμο της δικαιοσύνης και θα φρόντιζα εγώ προσωπικά ώστε να συνεχίσουν να βοηθούνται όπως πριν, μου επιβεβαίωσαν τα όσα είχα μάθει, τα οποία σε μερικές περιπτώσεις ήταν ένα ποσοστό μόνο αυτών που στ' αλήθεια συνέβαιναν.

»Μετά από όλα αυτά έπρεπε να κάνω κάτι - δεν μπορούσα να μείνω με σταυρωμένα τα χέρια. Έτσι, επικαλούμενος μια έκτακτη συνάντηση, σήμερα το πρωί, κάλεσα όλα αυτά τα καθίκια στο γραφείο μου. Αφού τους άφησα να περιμένουν περισσότερο από μια ώρα, μπήκα μέσα κρατώντας το όπλο. Πάγωσαν όλοι. Άρχισα πυροβολώ στα τυφλά και κάποιοι απ' αυτούς τραυματίστηκαν στα πόδια. Ήθελα να τους σκοτώσω, μα δεν μπορούσα, το χέρι μου έτρεμε. Οπότε έκανα κάτι άλλο. Βγήκα έξω, τους κλείδωσα μέσα στο γραφείο, έβαλα φωτιά και έφυγα. Και το έκανα χωρίς καμία απολύτως τύψη. Αυτήν τη στιγμή λογικά θα την έχει σβήσει η Πυροσβεστική. Ελπίζω μόνο να μην κατάφερε να σώσει εκείνα τα τομάρια».

Ο γιατρός ήταν πλέον εντελώς ακίνητος. Δεν έκανε καν προσπάθεια να ανοιγοκλείσει τα μάτια του. Ήταν φανερό πως δεν μπορούσε να χωνέψει τα όσα του είχε μόλις εκμυστηρευτεί ο Γεωργίου. Μα ήταν δυνατόν να είχαν συμβεί όλα αυτά; Τη στιγμή ακριβώς που φαινόταν να προσπαθεί να ταξινομήσει στο κεφάλι του όλα αυτά τα φρικαλέα που είχε ακούσει, αντίκρισε για πρώτη φορά την κάνη του όπλου. Τόσην ώρα, απορροφημένος από την αφήγηση, το είχε ξεχάσει εντελώς, και να που τώρα ήταν στραμμένο κατά πάνω του.

«Για λέγε τώρα, γιατρέ, εσύ που ξέρεις τη φάρα μας. Πες μου έναν λόγο. Έναν. Γιατί ρε γαμώτο έγιναν όλα αυτά; Τι στο διάολο; Αχαριστία; Απληστία; Τι;» ούρλιαζε προσπαθώντας να κρατήσει σταθερό το τρεμάμενο χέρι του. «Σήκω πάνω και πες μου! Απάντησέ μου! Τι στο διάολο έφταιξε για όλα αυτά;».

Το είχε πάρει απόφαση. Είχε έρθει η ώρα του. Αυτός ο τρελός, που απείχε μόλις τρία μέτρα, θα τον σκότωνε. Σηκώθηκε, όπως τον πρόσταξε και έκλεισε τα μάτια του σφιχτά, τόσο σφιχτά που άρχισαν να τσουζούν. Για μια στιγμή μετάνιωσε που για όλη του τη ζωή αποστρεφόταν κάθε είδους θρησκεία. Η στάση του αυτή του στερούσε τώρα τη δυνατότητά να κάνει μια τελευταία προσευχή. Έτσι αρκέστηκε σε ένα αργό και καρτερικό μέτρημα. Ένα. Δύο. Τρία. Τέσσερα. Πέ...

Ο εκκωφαντικός κρότος ανέκοψε το μέτρημά του. Δεν τόλμησε να ανοίξει τα μάτια του, παρά μόνο δυο δευτερόλεπτα αργότερα. Κοίταξε τις παλάμες του, τα χέρια του, τον θώρακα και το στομάχι του. Πουθενά ίχνος της σφαίρας. Κατεβάζοντας το βλέμμα του για δει τα πόδια του, ήρθε αντιμέτωπος με τον τραγικό επίλογο της ανατριχιαστικής ιστορίας του Ζώη.